

Min forening.

Borre Historielag.

Onsdag 15. oktober arrangerte Borre Historielag, i samarbeid med Midgardsenteret, et møte i Midgards auditorium . Kveldens tema var «200 år med nasjonaldannelse. Kulturarven på godt og vondt.» Foredragsholder var daglig leder, Kjartan Fønsteli, som overrasket tilhørerne med en noe uvant vinkling på et interessant og omfattende tema som nok kunne ha fortjent mer tid enn Fønsteli kunne avse. Han greide likevel å spinne en rød tråd gjennom 200 års historie med perspektiver som ga stoff til ettertanke.

Nydannede stater har behov for å hente inspirasjon fra forgangne tider – og helst ærerike sådanne for å skape identitet og stolthet hos folket. Med fare for å projisere egne forestillinger og ideer inn i fortidens idealer – og her siterte foredragsholderen Goethes Faust :» Det dere kaller tidsånden, er i grunnen bare deres egen ånd som tidene speiler seg i. Den er for oss en bok med syv segl.»(Faust, del 1,575-580, referentens anm.)- med denne fare for øye burde vi se på dyrking av fortiden og dens helter.

Ved feiringen av 100-årsjubileet for 1814 og bare 9 år etter unionsoppløsningen fra Sverige, er det åpenbart at vikingtiden spiller en sentral rolle i nasjonsbyggingen. Utgravningen av Osebergskipet i 1904 ved professor Gustafson bidro helt klart til interesse og begeistring for vikingtiden, og det manifesterer seg i en nasjonalistisk plakatkunst og også innen arkitektur og i form av minnesmerker. Som eksempel på det siste, trakk Fønsteli frem monumentalstatuen av Fridtjof den Frøkne, reist 1913 på Vangsnes i Sogn. (gave fra keiser Wilhelm, ref. anm.)

Årets feiring av grunnloven frembyr et helt annet bilde og er en langt «blekere» feiring enn i 1914. Grunntonen er autenticitet, det vil si at begivenhetene i 1814 søkes fremstilt så nær virkeligheten som mulig. Den minutiøse restaureringen av vår kronjuvel, Eidsvollsbygningen, er her et talende eksempel. Med innsats av et tresifret antall millioner, har Statsbygg lagt an på å tilbakeføre bygningen i opprinnelig stand, ned til minste detalj .Et stort antall bøker om grunnlovsåret har sett dagens lys, til og med et praktverk om Eidsvollsmennene og deres hjem.

Bruken av nasjonale symboler, knyttet til vikingtiden, kan også utarte til misbruk. Ved en stor nazimønstring i München i 1939 kunne tilskuerne fryde seg over en kopi av Osebergskipet som ble trukket av «vikinger» gjennom byens gater. I den nazistiske raselæren sto jo det germanske fellesskap sterkt, og de nordiske vikinger var nærmest et ideal.

I 1939-40 foretok Sigurd Grieg en utgravning av Norges største gravhaug, Raknehaugen i Ullensaker. Foreløpige undersøkelser avdekket ikke noen grav, men tyskerne var sterkt interessert i at undersøkelsene ble drevet videre og nå med midler fra «Ahnenerbe»-«forfedrearv»- Himmlers yndlingsprosjekt som skulle forske på og bekrefte nazistenes raseteorier. Tilbudet ble fra norsk side avvist. I dag brukes Raknehaugen som hoppbakke- i protest mot tyskernes «besudling» av nasjonalarven.

I vår egen tid har Vigrids bruk av Borre Nasjonalpark vakt bestyrtelse, særlig fordi parken i sin tid gjerne ble brukt av Vidkun Quisling til propagandformål.

Kveldens spenstige foredrag ble honorert med applaus og blomster, og så var det kaffe og noe å bite i i den tilstøtende kantinen. Etter at loddosalget var avviklet, takket leder, Eli Kari Høihilder, for fremmøtet og ønsket vel hjem.

Neste møte: Torsdag 20. november, kafé Breda, Lokalhistorisk Senter. Presentasjon av Borreminne 2014.

Ref. ak